

แนวปฏิบัติสำหรับสื่อมวลชน ในการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก กรณีภัยออนไลน์

โดย
มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย
ร่วมกับ
สมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน

การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก

หลักทั่วไปในการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก

ใช้หลักจริยธรรมวิชาชีพ ไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล
คำนึงถึงผลกระทบต่อเด็กและครอบครัว

ต้องไม่นำเสนอข้อมูลส่วนตัวที่ทำให้เด็กถูกมอง
ในทางลบหรือถูกวิพากษ์วิจารณ์จากสาธารณะ

ต้องแสดงตนว่าเป็นสื่อมวลชน ไม่สืบข่าวด้วยการ
เข้าถึงเด็กโดยพ่อแม่ไม่ทราบไม่ยินยอม

พึงระวังการผลิตหรือเผยแพร่ซ้ำ ภาพหรือคลิปที่มีเด็ก
ในลักษณะขมขื่น ทำให้เป็นตัวตลก นำสงสาร สมเพช
หรือเป็นช่องทางให้เกิดการกลั่นแกล้งทางออนไลน์

กรณีเป็นคดีความทางกฎหมายแล้ว จะต้อง
ขออนุญาตจากเจ้าหน้าที่ก่อนเข้าถึงตัวเด็ก

พึงระวังการใช้คำตามที่ตอกย้ำและก่อให้เกิด
ผลกระทบทางลบต่อจิตใจเด็ก

ต้องไม่เปิดเผยข้อมูลอัตลักษณ์ทางกายภาพ
และทางออนไลน์ของเด็ก

พึงระวังการนำเสนอข่าวในลักษณะจำลอง
เหตุการณ์ เป็นการฉายซ้ำที่อาจส่งผลกระทบ
ทางลบต่อเด็ก

การนำเสนอข่าวต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุด
ของเด็กทั้งในเรื่องสิทธิ ศักดิ์ศรี ความเป็นส่วนตัว
และความเป็นอยู่อย่างสงบ

พึงระวังเนื้อหาและวิธีการนำเสนอที่จะส่งผลกระทบต่อ
ความปลอดภัยของเด็กซึ่งมีสถานะเป็นพยานบุคคล
ในคดีความต่าง ๆ

ต้องขออนุญาตในการสัมภาษณ์เด็ก ไม่ล่อลวง
แลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์ หรือมีเงื่อนไขต่อรอง
ที่เด็กลำบากใจที่จะตอบปฏิเสธ

พึงระวังการนำเสนอข่าวเด็กในช่องทางสื่อสังคม
ที่ผู้อ่านสามารถแสดงความคิดเห็นในลักษณะที่คุกคาม
ดูหมิ่น ประณาม ประจาน หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของเด็ก

ต้องไม่นำเสนอภาพลามก อนาจาร โป๊เปลือย
อุจาด ความรุนแรง และภาพการเสียชีวิต หรือ
ศพเด็ก

ควรมีช่องทางรับเรื่องร้องเรียนอันเนื่องมาจาก เนื้อหา
และวิธีการนำเสนอข่าวเด็กของสื่อมวลชน พร้อมมี
มาตรการแก้ไขอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก

กรณีภัยออนไลน์: การกระรานทางออนไลน์ (Cyber Bullying)

ไม่นำเสนอ ข้อความ
คลิป ภาพ เสียง
ที่มีเนื้อหา
กระรานทางออนไลน์
ที่เกิดขึ้นกับเด็ก

ต้องไม่สัมภาษณ์
เด็กที่ถูกกระราน
ผู้กระทำการกระราน
ออกอากาศในรายการข่าว
ทุกกรณี

ต้องไม่เปิดเผยข้อมูล
อัตลักษณ์ของเด็กที่ถูกกระราน
และผู้กระทำการกระราน
ทั้งในเชิงกายภาพและออนไลน์
พึงระวังการเปิดพื้นที่
แสดงความคิดเห็นในเว็บไซต์
หรือสื่อสังคมที่ผู้อ่าน
สามารถเข้ามาละเมิดซ้ำ

ต้องไม่นำเสนอข่าว
ในลักษณะที่ทำให้สรุปได้ว่า
การกระรานทางออนไลน์
เป็นเรื่องปกติ
ของเด็กกระทำกัน
เป็นเรื่องที่สังคมยอมรับได้

ในกรณีที่เด็กเสียชีวิต
สื่อมวลชนสามารถนำเสนอ
ข้อเท็จจริง ภาพ
คลิปของเด็กในลักษณะ
ที่ยังมีชีวิตอยู่ได้
โดยต้องขออนุญาต
จากพ่อแม่เสียก่อน
และต้องไม่ละเมิดซ้ำ

ต้องไม่นำเสนอในลักษณะ
ตัดสั่นความผิดไปที่
ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
แต่ควรให้ความรู้ เตือนภัย
สร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง
ให้แก่สังคม นำเสนอวิธีการ
รับมือและช่องทาง
ขอความช่วยเหลือที่ถูกต้อง

การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก กรณีภัยออนไลน์: การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการละเมิดทางเพศเด็กออนไลน์ (Online Child Sexual Abuse and Exploitation)

- 1 ต้องไม่นำเสนอรายละเอียดของข้อความสนทนากล่องทางเพศที่เกิดขึ้นกับเด็ก แต่สามารถสรุปเนื้อหาวิธีการ ที่ผู้กระทำการล่อลวงเด็กใช้ หรือสรุปสาระสำคัญให้ประชาชนทราบได้
- 2 ต้องไม่นำเสนอในลักษณะที่ทำให้สรุปได้ว่า การที่เด็กถูกล่อลวงล่วงละเมิดทางเพศนั้นเป็นความยินยอมเต็มใจ ฟังพอใจของเด็กเอง มิได้เกิดจากการถูกบังคับ ล่อลวง หรือ โน้มน้าว จูงใจ
- 3 ต้องไม่เปิดเผยข้อมูลอัตลักษณ์ของเด็กที่ถูกล่อลวง ละเมิด หรือแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ทั้งในเชิงกายภาพและออนไลน์
- 4 ต้องไม่นำเสนอ ภาพ คลิปวิดีโอ ข้อความ คลิปเสียง หรือข้อมูลใด ๆ ที่มีเนื้อหาทางเพศที่มีเด็กเป็นผู้ถูกกระทำทุกรูปแบบ ในทุกกรณี
- 5 ต้องไม่นำเสนอเนื้อหาการกระทำทางเพศที่เกิดขึ้นกับเด็ก ในรายละเอียดที่มากเกินไป และเนื้อหาในมุมมองของผู้กระทำในเชิงความรู้สึกพึงพอใจ เพราะเป็นการซ้ำเติมเด็กและครอบครัว และอาจนำไปสู่การเลียนแบบ
- 6 การนำเสนอต้องเป็นไปอย่างเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก และคำนึงถึงผลกระทบของการถูกสังคมตัดสิน การมีตราบาท และการถูกดูหมิ่นประณามในทางลบ
- 7 ต้องไม่นำเสนอในลักษณะที่ว่าเป็นเพราะความไร้เดียงสา เคราะห์ร้าย หรือเป็นเวรกรรมของเด็ก ควรให้ความรู้เตือนภัย สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่สังคม นำเสนอวิธีการรับมือและช่องทางขอความช่วยเหลือที่ถูกต้อง
- 8 ฟังระวังการเปิดพื้นที่แสดงความคิดเห็นสาธารณะ ไม่ควรให้มีการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมท้ายข่าว หรือตั้งคำถามปิดสำหรับการแสดงความคิดเห็นสาธารณะ

การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก กรณีภัยออนไลน์: การเล่นเกม ติดเกม การพนันในเกม และการแข่งขันเกม

ต้องไม่เปิดเผยข้อมูลอัตลักษณ์ของเด็กติดเกม ติดพนัน หรือเด็กที่กระทำหรือถูกกระทำ ความรุนแรง ที่มีสาเหตุมาจากการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในเกม การเล่นเกม หรือการแข่งขันเกม ทั้งในเชิงกายภาพและออนไลน์

ต้องไม่นำเสนอเนื้อหาของพฤติกรรมความรุนแรง การกระทำทางเพศ หรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กอันเกี่ยวเนื่องจากการเล่นเกม ในลักษณะของรายละเอียดที่มากจนเกินไป

พึงระมัดระวังการเปิดเผยที่แสดงความคิดเห็นสาธารณะ ไม่ควรให้มีการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมท้ายข่าว หรือตั้งคำถามสำหรับการแสดงความคิดเห็นสาธารณะ

ต้องนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเกมและการแข่งขันเกมอย่างสมดุล ทั้งข้อมูลด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคม การแพทย์ และสาธารณสุข ต้องไม่นำเสนอข้อมูลที่กระตุ้นให้เกิดความต้องการเล่นเกมอย่างหมกมุ่น มัวเมา

ควรนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย เจื่อนไซ และวิธีการชำระเงินในเกม และการแข่งขันเกม เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง ชัดเจน เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ และการกำกับดูแลการใช้จ่ายของเด็ก หรือผู้ปกครอง

ควรนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการพนันในเกมหรือที่เกี่ยวข้องกับเกมในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งนำเสนอโทษภัยของการพนัน เพื่อให้เด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง มีความรู้และมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจเล่นเกม หรือแข่งขันเกม

ต้องนำเสนอประโยชน์และโทษของการเล่นเกมอย่างถูกต้องและครบถ้วน ด้วยข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ ทั้งนี้ต้องเป็นไปภายใต้หลักการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ควรนำเสนอเนื้อหา เพื่อร่วมสนับสนุนให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการเกี่ยวกับเกม ได้ตระหนักถึงภาระหน้าที่ของตนเอง รับผิดชอบร่วมต่อปัญหาที่เกิดขึ้น

พึงทำหน้าที่ให้ข้อมูลและความรู้ในการป้องกันตนเอง การปกป้องคุ้มครอง และการบำบัดเยียวยา อันอาจเกิดจากปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเกม หรือการแข่งขันเกม ที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน

การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก

กรณีภัยออนไลน์: การขโมยอัตลักษณ์ออนไลน์ (Online Identity Thief)

1

การนำเสนอข่าวเรื่องการขโมยอัตลักษณ์ออนไลน์ ที่เด็กเป็นกลุ่มเป้าหมายของอาชญากร ผู้สื่อข่าวจะต้องปกป้องอัตลักษณ์ของเด็กที่เป็นผู้ถูกปลอมแปลงอัตลักษณ์อย่างเข้มงวด

2

ต้องระมัดระวังการนำเสนอวิธีการปลอมแปลงอัตลักษณ์ออนไลน์ เพราะอาจจะเป็นช่องทางความรู้สำหรับอาชญากรออนไลน์ แต่ควรนำเสนอเนื้อหาวิธีการป้องกันการระมัดระวัง ความปลอดภัย เพื่อความตระหนักรู้ และการเตือนภัยประชาชน

สิทธิที่จะถูกลืมของเด็กในโลกออนไลน์ (Right to be Forgotten)

1

หากสื่อมวลชนได้รับข้อมูล ภาพ
คลิป หรือบันทึกพยาน
หลักฐานอื่น ๆ ในคดีความ
ที่เกี่ยวข้องกับเด็กในกรณีภัยออนไลน์
ต้องแจ้งและนำส่งข้อมูล
ไปยังเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทันที
เมื่อคดีความเข้าสู่การดำเนินการ
ของรัฐ สื่อต้องลบข้อมูลดังกล่าว
ออกทันที ต้องไม่ส่งต่อข้อมูล
หลักฐานคดีไปในช่องทางสื่อสังคม
เพื่อป้องกันข้อมูลหลุดออกไป
สร้างความเสียหาย
และผลกระทบต่อเด็ก

2

เมื่อสื่อมวลชนได้รับข้อร้องเรียน
จากเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง
ผู้คุ้มครองดูแล
หรือตัวแทนทางกฎหมายของเด็ก
ที่แจ้งว่าต้องการลบข้อมูล
ข่าวสารนั้นออกไปจาก
ระบบเว็บไซต์ข่าว
สื่อมวลชนต้องลบข้อมูลนั้นทันที

“

เด็กทุกคน...

มีสิทธิได้รับการปกป้อง
คุ้มครองจากความรุนแรง
ถูกทำร้าย ถูกละเลยทอดทิ้ง
และการถูกแสวงหาประโยชน์

”

สนับสนุนโดย

มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย
Internet Foundation for the Development of Thailand

มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย
เลขที่ 723 อาคารศุภาคาร ห้อง 3C15 ชั้น 3 ถนนเจริญนคร
แขวงคลองตันใหม่ เขตคลองสาน กรุงเทพฯ 10600
โทรศัพท์: 0-2860-1358 โทรสาร: 0-2860-3437
เว็บไซต์: www.inetfoundation.or.th
Facebook fanpage: INETFOUNDATION

ดาวน์โหลดเอกสารนี้ที่

